

I Koningen 21:3

“Maar Naboth zeide tot Achab: ‘Dat late de HEERE verre van mij zijn, dat ik u de erve van mijn vaderen zou geven.’”

1 het erfdeel van de vaderen 2 het aandeel van de opvoeding

Gemeente, doopouders,

Eén ding brengt deze tekst wel met zich mee. Dat is dat u hem aan uw kind zult moeten uitleggen. Want als deze tekst op de doopkaart boven zijn of haar bed hangt, en uw kind vraagt als het 3 of 4 is: papa, mama, wat staat daar, in I Koningen 21:3. En u noemt hem dan, dan zal hij niet direct zeggen: o, mooi ik snap al wat het betekent. Dat denk ik niet, dan zult u echt als ouders moeten en mogen uitleggen wat die tekst betekent en waarom die tekst met de Doop te maken heeft. Beloof mij dat u dat zult doen. En andere ouders in de kerk: dat hebt u toch wel gedaan, de dooptekst van uw kind uitgelegd en toegelicht?

1 het erfdeel van de vaderen

Het eerste wat we bij deze tekst helder moeten krijgen is wat die ‘erve der vaderen’ is. Erve, dat is erfdeel, maar wat is dat dan weer? Nu, we lazen in Numeri dat als het volk Israël in Kanaän zou komen, onder Jozua dus, dat dan elke familie een stuk grond zou krijgen, een deel van het beloofde land. Dat werd het erfdeel genoemd. Dat was om van te kunnen leven, dat elk gezin, elk geslacht levensonderhoud kon kweken. En dat was een uitvloeisel van het verbond dat God met Israël gesloten had. Hij zou het volk tot God zijn én het volk het land Kanaän geven. En dat land Kanaän was tegelijk een spiegel van het hemelse Kanaän, dat de HEERE alle gelovigen uit het volk een hemels erfdeel geve zou.

En daarom was dat erfdeel niet zomaar een stukje grond. Nee, het moest altijd in de familie blijven. En als het, door armoede, verkocht moest worden, dan moest het in het jubeljaar, elk 50^e jaar, weer teruggegeven worden. Dat erfdeel zou altijd in de familie blijven. Vanuit Gods verbond, en heenwijzend naar het hemels erfdeel dat God beloofd had.

En, dat lazen we, van dat erfdeel mochten ook de grenzen niet gewijzigd worden. Bij ons liggen er sloten om de weilanden heen, in Israël palen, grenspalen. Die palen mochten niet verzet worden, de sloten mochten niet dichtgegooid en vijftig meter verder gelegd worden. Het erfdeel moest blijven en moest ongeschonden blijven.

Daarover gaat het dus als Naboth het heeft over de erve van zijn vaderen. Zijn verre voorvader had dat stuk grond gekregen rond 1250 voor Christus en al zijn voorvaderen hadden het in de familie bewaard

en nu, zo rond 850 voor Christus, 400 jaar later, was het in zijn bezit gekomen. Als erfdeel der vaderen. Van God gekregen naar Zijn belofte en door zijn voorvaderen bewaard tot op de huidige dag.

De erve der vaderen. Dat heeft dus alles te maken met het verbond. En met de belofte: Ik zal u tot een God zijn. En volgens Efeze 3 vers 6 zijn de heidenen mede erfgenamen en mededeelgenoten van dezelfde belofte als Israël. Ik zal u en uw nageslacht tot een God zijn. Verzegeld in de Heilige Doop. Elke familie ontvangt het erfdeel van Gods belofte. Ik zal u als Vader verzorgen, als Zoon verzoenen en verlossen, als Heilige Geest vernieuwen. Dat erfdeel omvat het Woord, de Bijbel, ons in onze taal gegeven. En dat erfdeel omvat de dienst van de HEERE. Waarin het Woord van de prediking en de sacramenten zijn gegeven. Voor de gelovigen een spiegel van het erfdeel in de hemel. Dat erfdeel omvat de belijdenissen der vaderen. De Catechismus, over de troost, het geloof, de rechtvaardiging, de Nederlandse Geloofsbelijdenis, over de Bijbel, de Persoon van Jezus, de wederkomst, de Dordtse Leerregels, over de verkiezing, de verzoening, de volharding. Door God gegeven aan ons voorgeslacht. Door ons voorgeslacht bewaard tot op de huidige dag. En zo ook het erfdeel van ons als gemeente.

Als je daarover nadenkt. Al die dingen zijn ons door God gegeven. Toen in Nederland het Evangelie kwam. Omdat God geen lust heeft in onze dood, in ons verderf. Wij vroegen er niet om, geen mens vraagt erom. De mensheid wacht niet op God en Zijn belofte. Integendeel. De mensheid heeft genoeg aan de wereld en slaat God van Zich af. Wij ook, ons kind ook. Maar God, rijk zijnde in barmhartigheid heeft ons Zijn verbond gegeven. Zijn beloften, Zijn Woord, Zijn dienst. Ons wel, anderen niet. Weer dat ondoorgrondelijke. Dat rechtvaardige: U had ons ook voorbij kunnen gaan. In verblinding en duisternis kunnen laten. Kunnen laten leven en sterven. Maar wij mochten gedoopt worden en ons kind ook, als teken dat U Uw verbond hebt opgericht.

En via ons voorgeslacht is dat tot ons gekomen. Het Woord, de dienst van de HEERE, de belijdenissen van de kerk. Heerlijk als je in je voorgeslacht, ouders, grootouders het hebt gezien wat dat waard is. Hoe in de opvoeding die je zelf kreeg dat erfdeel wordt overgedragen. Hoe je merkte wat dat jouw ouders, jouw grootouders betekende.

En dat om Christus wil. In Christus. Al die schatten van het verbond en het erfdeel zijn door Hem verworven. Opgedolven van de bodem van de Godverlatenheid. Toen Hij neerdaalde ter hel, tree voor tree, dieper en dieper. Van God verlaten, zonder belofte, zonder hemel, zonder teken van hoop. Daar raapte Hij het verbond en de beloften en de dienst des Heeren op en bracht ze op aarde.

Als je dat overdenkt aan het doopvont. Vanuit Zijn verbond ontvangen het erfdeel van de beloften, het Woord, de dienst des HEEREN, de belijdenissen van de vaders. Door Gods Zoon verworven, door Gods genade gegeven, door Gods trouw de geslachten heen bewaard. En zo tot ons gekomen en aan ons kind verzegeld.

Dat is: je kindje laten dopen. Niet uit gewoonte of uit bijgelovigheid, maar in verwondering, verbazing, verootmoediging, verwachting, aanbidding. Wat hebben wij veel ontvangen. Wat een erfdeel. Denk er eens aan terug als u jaren geleden bij het doopvont stond. Laat het je overweldigen als je zojuist bij het doopvont stond.

Waar zorgt de Heilige Geest voor? Dat je in het erfdeel des HEEREN de schat ontdekt. De schat in de akker. Jezus. Van het verbond is Hij de Middelaar, van het Woord is Hij de Bron. Van de dienst is Hij de inhoud. Van de sacramenten is Hij de waarheid. Van het geloof is Hij het voorwerp. Van de rechtvaardiging is Hij de grond. Van de vrede is Hij de oorzaak. Van het heil is Hij de Bewerker. Van de bekering is Hij de Gever. Van de verkiezing is Hij de spiegel. De schat in de akker. Dat wij en onze kinderen op die akker van het erfdeel Jezus vinden.

Wat ben je arm als je Hem niet daar vindt. Terwijl je steunt op je standpunten: de belijdenis de vaders, het verbond van God. Maar nooit Hem erin gevonden. Terwijl je leeft voor je plezier en dat niet op wilt geven. En Jezus niet zoekt. Terwijl je je laat voorstaan op je meelevendheid, op je correctheid, maar Jezus niet gekend. Op het erfdeel des HEEREN maar nooit Hem gevonden? Hoe zou je dan op kunnen voeden? Laat dat klemmen, hoe kan ik opvoeden als ik Hem niet ken Die de schat in het erfdeel is?

Als je Hem zoekt, zoek Hem daar. Op Zijn erfdeel laat Hij Zich vinden. En kom op belijdeniscatechisatie, biddend dat je daardoor hem mag vinden Die de schat in de akker is.

En als je Hem vond, dan zie je in dat erfdeel, in de heilige Doop en het Heilig Avondmaal de onderpanden van de hemelse erfenis. Van de eeuwige hemelse heerlijkheid, van het leven op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. En nooit, nooit wil ik dat ruilen tegen de wereld. Dat late de HEERE verre van mij zijn! Weg wereld weg schatten gij kunt niet bevatten hoe rijk ik wel ben, ik heb alles verloren maar Jezus verkoren Wiens eigendom ik ben.

2 het aandeel van de opvoeding

Om nu dat erfdeel door te geven aan je gedoopte kind. Dan zie ik gedachte zo'n Israëlitische vader of moeder met haar kind over dat stuk grond lopen. En aanwijzen: ja, kijk daar, daar groeien palmbomen, wat

een schaduw geven die, en daar perzikbomen, heerlijk, en daar groeit groente, vruchtbaar stukje land is dat, en daar, daar stroomt een riviertje, helder zuiver water, en daar, daar zit koper in de grond. Rondwandeland over het erfdeel.

Wandel zo maar rond over het erfdeel. Neem uw kind mee en zeg het. Kijk, dat is de Bijbel, ik zal je voorlezen, daar is je moeder wel eens zo door vertroost. En dat is het verbond, vertel maar erover, dat geeft je vader zo'n houvast als alles wankelt. En dat is een kerkdienst, daar mocht je moeder voor het eerst geloven dat haar zonden vergeven zijn. En dat, dat is het Heilig Avondmaal, daar is je vader zo door gesterkt dat het eeuwig goed komt met hem. En dat is de catechismus, lees eruit voor, die zondag 23 is zo rijk, en dat zijn de Dordtse Leerregels, jongen, dat geeft zo'n uitkomst. Ik lees er je elke zondagavond een paar paragrafen uit voor.

Doopouders, lees voor, over het verbond, uit de Bijbel, over de doop en het avondmaal, over de catechismus, wandel rond en vertel hoeveel het waard is. Dat erfdeel der vaderen. Dat is opvoeden.

We kunnen wel begrijpen dat het nodig is om dat stuk grond te onderhouden. In gedachten zie ik zo'n Israëlitische vader of moeder aan het werk: onkruid wieden op het erfdeel. Ziektes bestrijden in de vruchtbomen. Mest leggen om de andere struiken. Want als je niet naar je stukje grond omkijkt, moet je eens doen, een half jaar niet in je moestuin komen, je groentetuin onbewerkt laten: een en al onkruid. Moet je nog eens een half jaar doen: geen onderhoud, je ziet de bodem niet meer van alle onkruid. Moet je eens 10 jaar niet doen.

Als je dat erfdeel niet verzorgt, wat gebeurt er dan? Onkruid. Wat dat groeit vanzelf. Dat hoeft je niet te zaaien. Onkruid zit in de grond, zit in onze zondige natuur. Als je geen aandacht besteed aan het erfdeel, dan groeit er onkruid. Dan hoor je zeggen door jezelf of je kind: ik vind dat iedereen een kans moet krijgen. God kan toch geen mensen veroordelen die nooit de kans hebben gekregen. Onkruid. Ik denk dat Jezus voor iedereen gestorven is. God hoopt dat iedereen gelooft, maar het hangt wel van jou af. Onkruid. Ik denk als je netjes leeft en je houdt aan de tien geboden zo'n beetje, dat je dan best mag hopen dat je goed terechtkomt. Onkruid. Ik denk dat als je echt van elkaar houdt en je weet dat je gaat trouwen, God het niet erg vindt als je alvast geslachtsgemeenschap hebt. Onkruid. En mag u indenken wat de kinderen van deze kinderen voor ideeën zullen hebben.

Hoeveel onkruid groeit er niet op het erfdeel van het verbond? In uw gezin, bij onze jongeren? Zijn wij soms als kerk en school en ouders in gebreke gebleven? Hebben soms het erfdeel maar onverzorgd

gelaten? Verwaarloosd? Veronachtzaamd? Te veel over gezwogen? Te weinig op rondgelopen en over verteld aan onze kinderen?

Daar is het de satan om te doen. Want juist daar, op dat erfdeel, is hij actief. Dat zien we in I Koningen 21. Toen liep Achab eens rond zijn paleis. Achab, de koning van Israël, het 10 stammenrijk. Zo rond 850 voor Christus. Achab, de koning getrouwd met Izebel. In conflict met Elia. Maar het lijkt erop dat Elia hem met rust laat de laatste tijd. En hij kan eens wat tijd aan andere dingen besteden. Wat rondlopen over zijn landgoed. Waar een vreemde knik in zit. Vlak bij zijn paleis is er ineens een stuk land dat niet van hem is. Als een soort inham steekt in zijn grondbezit. Dat is de wijngaard die van Naboth is. Achab heeft nog wel een stuk grond ver weg van zijn paleis dat hij ervoor in wil ruilen. Hoeft hij niet meer zo ver te lopen en te sjouwen, maar heeft hij het land mooi om zijn paleis heen. Dat heeft hij eigenlijk al jaren gewild en waarom zou hij het nu niet vragen. Naboth, ik wil jou wijngaard hebben. Je ziet ook wel dat hij vlak bij mijn paleis ligt. Ik wil je er een andere, betere voor geven of als je dat liever hebt, betaal ik er een goeie prijs voor.

Maar we voelen nu wel aan dat dat niet zo onschuldig is als het lijkt. Want een erfdeel mag je niet verruilen of verhandelen. Dat moet altijd door in de familie blijven. Dat is het door God gegeven, door het voorgeslacht bewaarde grondbezit. Vanuit het verbond, naar Gods belofte en als spiegel van het hemelse Kanaän. Achabs aanbod is een verzoeking. Een verzoeking om het erfdeel des HEEREN te verkwanselen, af te staan, afhandig te laten maken.

Niet stelen, maar ruilen. Kijk je mobiel laten stelen dat wil je niet. Maar als die jongen wil ruilen: hij laat zijn mobiel zien en wat je daarmee allemaal kunt, dan zou je wel eens overstag kunnen gaan. Zo doet de duivel ook: stelen nee, dat niet, maar ruilen.

Nou, die verzoeken zijn er nog. Om het erfdeel des HEEREN, wat God via het voorgeslacht heeft gegeven in Zijn Woord en het gebruik daarvan, in Zijn dienst en sacramenten, in Zijn dag en in de belijdenissen je afhandig te laten maken.

De verzoeking van de economie. Dat je bedrijf groeien kan, je je positie kan verbeteren. Investeren en cursussen zo en je zult eens zien. Ja, dat kost je wel de aandacht voor het erfdeel Gods. Daar is geen tijd meer voor en geen energie meer voor over. Maar kijk eens wat je krijgt!

De verzoeking van de welvaart. Dat je zo'n huis kan kopen, want minder wil je toch niet, en zo'n auto want dat is echt gaaf, en zo'n vakantie, want je moet van het leven genieten. Ja, dat kost wel de aandacht van het erfdeel Gods. Je moet allebei fors werken buitenhuis,

de avonden ook bezig zijn en ja de tijd om je kinderen dat erfdeel rond te leiden schiet erbij in. Maar het is wel de moeite waard!

De verzoeking van de beroemdheid. Je hebt zo'n talent voor sport of muziek. Daar moet je in verdergaan. Oefenen, beroemd worden, op zondag spelen, je kunt ver komen. Ja, het kost wel het erfdeel Gods. Daar is geen tijd en aandacht meer voor over. Maar kijk eens wat het oplevert!

De verzoeking van de sociale media. Daar kun je zoveel mee. Zoveel tijd aan besteden, zoveel boeiends, zoveel leuks, zoveel spanning, zoveel contacten. Dat is pas echt leuk. Ja, het kost wel de zorg voor het erfdeel Gods. Om daar nog eens over te wandelen zal geven interesse meer voor zijn. Maar kijk eens wat het geeft!

Eigenlijk staat het steeds tegenover elkaar: wat God belooft en geeft en wat Achab belooft. Wat God belooft en geeft in Zijn verbond en getuigenissen en wat de wereld, de duivel belooft in dit leven. Ruil wat God belooft toch in geef dat toch op en ga in op wat de wereld belooft.

En meestal begint dat klein. Met het verzetten van de grenspalen, klein stukje. Ietsje verzetten. Ja, opa en oma lazen drie keer per dag uit de Bijbel, och, één keer kan ook wel, meer gelegenheid hebben we gewoon niet, laat die ander keren maar voor wat ze zijn. Ja, mijn ouders gingen zondag 2 keer naar de kerk en als half konden ook woensdagavond. Ja, die woensdagavond laat die er toch bij inschieten. Ja, vanouds werd in de accountancy niet gewerkt op zondag. Maar och, 1 keer in de 3 maanden, ietsje verleggen de grens, dat zou ik maar doen. De grenspaal van het erfdeel ietsje verzetten.

Wat doe je jezelf aan? Je onteert God. Je veracht Gods goedheid, Gods Zoon, Gods trouw, Gods erfdeel. Wat doe je je nageslacht aan? Als jij als schakel in de ketting van generaties breekt, dan valt de hele ketting neer. Dan vallen alle komende generaties buiten het verbond. In de duisternis. Van verblinding en schuldige onwetendheid. Bekeert u!

Doopouders, u gaf uw jawoord. Weet u wat dat ja-woord inhield? Hetzelfde als wat Naboth zei: Dat late de HEERE verre van mij zijn, dat ik u de erve van mijn vaderen geven zou. Daar horen we vastberadenheid, beslistheid. Dat erfdeel van mijn vaderen, van God, dat krijgt u niet. Dat mag u me niet ontfutselen. Dat is veel en veel meer waard dan wat u mij biedt. Is dat zo bij u? Laat dat elke dag leven in uw hart? Overdenk wat God belooft en geeft. Opdat je het elke dag je voorneemt, nee, dat erfdeel geven we niet weg.

Daar hoeft Naboth ook niet over na te denken. Hij zegt niet. Nou Achab, daar moet ik eens over nadenken. Er zitten wel wat plussen en

minnen aan, ik moet er eens over denken. Nee, geen sprake van, ik zeg het u direct. Kijk, soms kan nadenken heel verstandig zijn. Nadenken, bidden, erover praten, als het ingewikkelde keuzes zijn. Maar als het duidelijk is dat je tegen Gods gebod in moet gaan, met je niet nadenken of bedenktijd vragen. Want dat is meestal hetzelfde als zoeken naar wegen of het misschien toch niet goed te praten is. Zeg dan direct: geen denken aan. Hoef ik me niet over te beraden.

Ten tweede horen we in deze woordenafhankelijkheid. Dat late de HEERE verre van mij zijn. Naboth zegt niet: Achab hoe kun je dat van mij denken? Zoiets doe ik niet en nooit. Ik houd Gods inzettingen vast, wat denk je wel? Want je kunt op twee manieren 'ja' zeggen bij de doop. Zoals Petrus dat eens zei: ik zal U nooit verloochenen, wat denkt U wel, al doen ze het allemaal, dan ik nog niet. Wij verspelen dat erfdeel niet. Wij weten hoever we gaan kunnen. Wij kunnen de knop wel vinden, wij hebben geen filter nodig, we zijn er altijd zelf bij. Wij zullen. Petrus. We weten hoe dat afliep. Als je zegt: o, maar wij laten het erfdeel niet uit ons gezin weghalen. Inkomen, status, media, dat zegt ons helemaal niks, daar weten wij heus de grenzen wel van, wij stellen Gods verbond op nummer één. Hoe het dan afloopt.....

Maar echt ja zeggen is net als Naboth, net als Psalm 119. O HEERE, help, o HEERE, bewaar ons ervoor. Het kan ons zomaar in beslag nemen, ons werk, onze hobby, onze sport, onze media. O HEERE, laat U het toch verre van ons zijn. Afhankelijkheid.

En, je krijgt Christus steeds meer nodig. Steeds meer. Zijn vergeving en Zijn verzoening. Zijn Geest en Zijn kracht. Je kan steeds korter zonder Jezus. Groei in het geestelijk leven is: steeds korter zonder Jezus kunnen. Je zondige aard steeds meer zien en steeds dichter bij Jezus moeten zijn en komen en blijven.

Amen